

פסח ישראלי !

YSC
LA NOSTALGIE
DE FÊTES
AVEC

אבא ואמא
AMNON
& CARMELA

והגדת
VÉHIGADETA

מסורת מסר

והגדת

**ENTRE LA TRADITION
ET LA TRANSMISSION**

LIMSOR למסור

אני מוסרת ל.....

גמליאל א

חלב על המצח / מרוקו אשדות יעקב אחרון 1967,

את ה"הגדה" של פסח קראנו פעמים. פעם ראשונה בעברית ואחרי כל קטע היינו מפסיקים וקוראים את הנסח במרוקנית, באותה הצורה ובאותו הנון. עם זאת החג היו נפגשות כמה משפחות ביחד, משפחה אחת נכנסת לבקר את האחרת, מתכבדים ומכבדים, שותים "לחיים", טועמים והולכים לבקר משפחה נוספת. אנו היילדים היינו הולכים לסבא, שיברך אותנו. סבא היה לוקח עליה של מנטה, טובל אותו בחלב ומורח את החלב על המצח שלנו ומברך.

על מה אנחנו חושבים בפסח, מהם הם המנהגים שלנו ?

הרהורי ליל הסדר / יהודה עמיחי

הרהורי ליל הסדר, מה נשתנה, שאלנו
מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.
ורבנו גדלנו ולא נשאל עוד ואחדים
ממשיכים לשאל במשך כל חייהם, כמו ששואלים
מה שלומך או, מה השעה וממשיכים ללכת
בלי לשמע תשובה. מה נשתנה כל לילה,
כמו שעון מעורר שתקתוקו מרגיע ומרדים
מה נשתנה, הכל ישתנה. השנוי הוא האלהים.
הרהורי ליל הסדר. כנגד ארבעה בנים דברה
תורה, אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ואחד
שלא יודע לשאל. אבל לא מדבר שם
על אחד טוב ולא על אחד אובה.
וזו שאלה שאין לה תשובה ואם תהיה לה
תשובה
לא ארצה לדעת. אני שעברתי את כל הבנים
בצורפים שונים, חייתי את חיי, הירח האיר
עלי ללא צרך והשמש הלכה לה וחגי פסח
עברו בלי תשובה. מה נשתנה. השנוי
הוא האלהים. המות נביאו.

כנגד ארבעה בנים

דברה התורה

חכם, רשע, תם
ושאינו יודע לשאול

מי אתם בהגדה?

קצת על פסח אמן שלומן

פסח הִיה החפֿש השני בגדלו, שלושה שבועות של משחקים, עֶזְרָה להורים בנקיון וסיוד הבית וכו'. 'בשעות הבקר הגענו עם שאריות החמץ הדלקנו מדורה יחד עם חברים ובמרכז הלחם שאסור לאכלו.

בערב לבושים בגדי חג (בזמנו זה היה החג העקרי שבו היו קונים בגדים חדשים) (מסבים כל אחד עם משפחתו וקורביו לארוחת החג וקריאת ההגדה המלה בספורים, שכן כל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. אך אותנו הילדים כמוכן ענין מציאת האפיקומן, וכשמצאנו אותו הבטיחו לנו הרים וגבעות על מנת שנחזירו, אך במרבית המקרים לא קבלנו כלום, ואחרי החג הענין הלך ונשכח.

היום אני מבין ענין זה, מצבם הפלפלי של מרבית המשפחות היה לא קל, ומוותרות לקניית צעצועים חדשים או מתנות היו צריכים לבוא על חשבון האכל, ועל אכל לא מוותרים, כי הרי אמרו לנו כיצד תגדל, אתה רוצה להיות בריא, ועוד.

מָה זֶה
הַגָּד הַ
יְשׁוּרְאֵלִית
וְאֵי זֶה
הַגָּד הַ
אַתָּה
קוֹרְאִים?

עֲבָדִים
הַיְינוּ
לְפָנֶיךָ
בְּמִצְוֹת

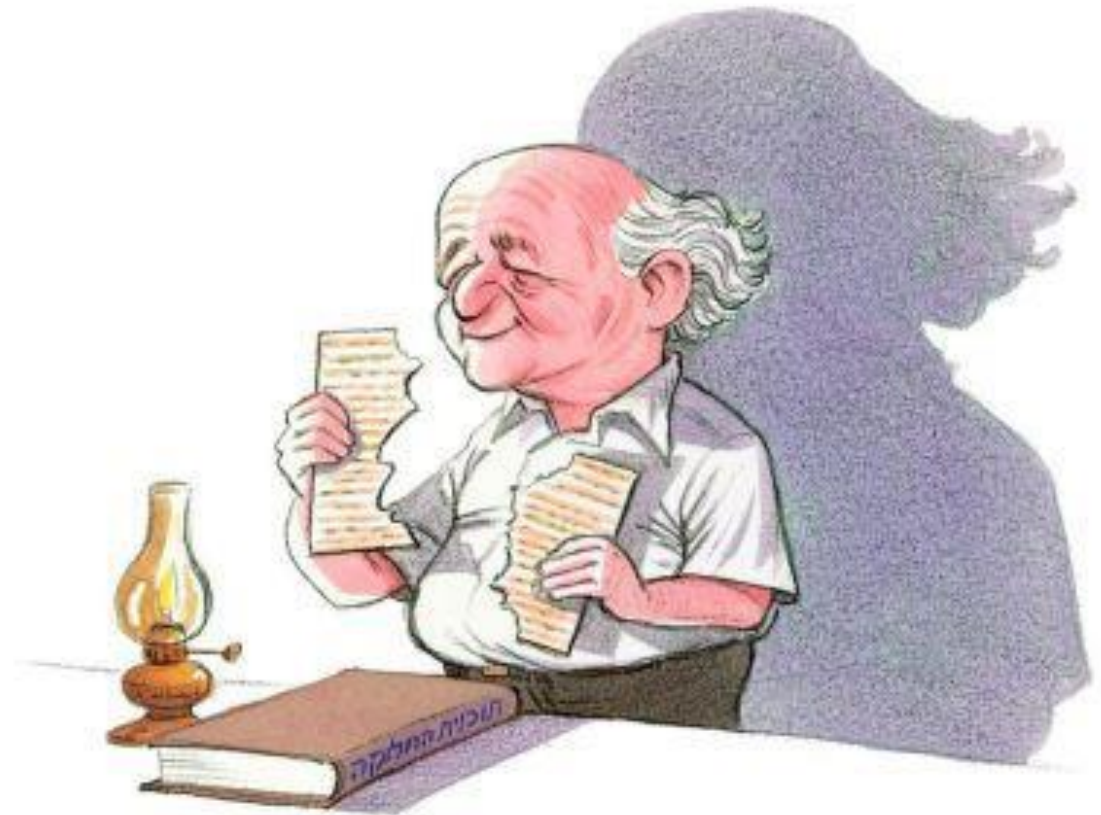
בֵּין עַבְדְּךָ
לְעַבְדֹת

עבד

מִנְהַג
נֶהֱג
מִנְהַגֵּי
הַתְּנָהֳגוֹת
נוהג מנהג

וַיִּסַּע כִּצְאָן עֲמוֹ
וַיִּנְהֲגֵם כְּעֶדֶר
בַּמִּדְבָּר" (עח, נב).

לֹא | יוֹצֵא ים בְּפֶסַח הַקָּרוֹב?

כמה מילים לפסח

עבדות עבודה

חרות

עם בחירה

לפסח

לצאת

לקרף

עם קשה ערף, קשיה, קשה,

מנהיג, נהג, התנהגות

חמץ, חמוץ, להחמיץ

ליל שמורים

סדר

חרסת

ארבעת האחים. מיהם ארבעת האחים או

ארבעת האחיות שלך

מילון לפסח בעברית

https://www.hebpsy.net/me_article.asp?article=2079

https://he.chabad.org/library/article_c

סַמְנֵי הַסֵּדֶר

קִדָּשׁ יקדש על היין

וְרַחֵץ ייטול ידיו לפני הסדר

כֶּרֶפֶס יאכל ירקות במי מלח

יַחֵץ יבצע מצה אמצעית לשניים

מִגִּיד יאמר את ההגדה

רְחֹצֶה ייטול ידיו לפני הסעודה

מוֹצִיא יברך המוציא

מִצֶּה יברך על המצה

מָרור יאכל מן המרור

כּוֹרֵךְ יאכל מצה על מרורים

שְׁלַח-עוֹרֵךְ יאכל סעודת החג

צֶפֶן יאכל מן האפיקומן שהצפין

בִּרְךְ יברך ברכת המזון

הִלֵּל יאמר תפלת הלל

נִרְצֶה הסדר והתפלה כרצון הבורא

”אני אלהי אברהם
/אברהם הוא גימטריה
של אלהי”

הקודם הבא

2

<https://inbalgefen.wordpress.com/2012/03/01/%D7%94%D7%92%D7%93%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%A4%D7%A1%D7%97-%D7%99%D7%9C%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%A1%D7%99%D7%9B%D7%95%D7%99/>

קמחא דפסחא

מנהג לגבות מראשית
ניסן "מעוט חטין" מן ה
התרומה מחלקת לעניי
איש איש לפי צרכיו לחג.

עֲבַרְנוּ אֶת פְּרֵעָה, נַעֲבֹר גַּם אֶת זֶה

גִּישָׁה יִשְׂרָאֵלִית לַמְּצִיאוֹת הַקִּשָּׁה

צָרִיף לָהּ יוֹת אֹפֶט יִמִּיִּים, בְּכָל מַצָּב קִשָּׁה,
וְתַמִּיד לַחֲשֹׁב שְׁעַבְרָנוּ דְּבָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר
קִשָּׁיִם וְלָכֵן נוֹכַל לַעֲבֹר גַּם אֶת זֶה

מאיר אריאל - עברנו את פרעה - ביצוע חי באול

אבל עברנו את פרעה
נעבור גם את זה

1:40 / 10:07

שמות החג

חג הפסח בלונדון, 1889

חג הפסח לזכר הפסחה שפסח הקדוש
ברוך הוא על בתי אבותינו במצרים בעת
מפת הבכורות. חג המצות לזכר המצות
שאפו בני ישראל משום שלא הספיק
בצקם להחמיץ כשהיו צריכים לצאת
בחפזון ממצרים. חג האביב חל
בתקופת האביב.

נהוג בו טקס העמר המציין את תחילת
עונת הקציר. בפסח "מחליפים את
ברכת הגשם בברכת הטל בתפלת
שמונה עשרה" - העמידה. חג החירות
מבטא את גאלת ישראל מעבדות
לחירות.

Pessah Londres 1889

מצר התכנין

ביום החמישי
17 לאפריל

חגיגה עממית

הפתיחה:
בשעה 3 אחריצ

תכנית לילדים ולנוער:

משחקים: זה משהו כל היום. הנה משהו. הנה משהו. הנה משהו.

לשעה 4. אחר-כך משחק מחנים לנוער

5 . הופעת ה"אהל" על הבמה בחצר

6. - קונצרט ע"י התזמורת של הגדוד השני סוס
סטפורדשייר משה ואז"ל המיור ק"ן והקצינים

8. הופעת ה"אהל" על הבמה בחצר

9 . התעמלות ע"י ה"פועל"

השנה 10 בערב **רקודים עם מיים** בלוי תזמורת ה"פועל"

נשף רקודים באולם מיוחד בחצר התכניון

א. כושים עם שירה ורקוד.
ב. ג'י.

שוק תערוכה מתוצרת משקי העמק, מושבות השומרון.
בתי המסחר והתעשייה בחיפה.

■ ■ תערוכת הספר העברי בתבנית ■ ■

[illegible]

7777

ג' י' ש' י' ד' ו' ש' ל' י' מ'

העך וחתכונו לקבל את חג המסח בד"צת.

גם את לב העניים והאביונים ותרום בעין

בית. קמחא דפס.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

© 2000 Blackwell Science Ltd *Journal of Internal Medicine* 247: 399–406

LES ANNONCES מודעות לפוסח

מַלְבוּשִׁים לְלֵיל הַסֵּדֶר

יְהוּדֵי אֲשֶׁכַּנֶּז נוֹהֲגִים לְלַבֵּשׁ בְּלִיל הַסֵּדֶר בִּגְדֵי-לֶבָן, "קִיטָל". יֵשׁ אֹמְרִים שֶׁרֹאשׁ הַמַּסָּבִים לֹבֵשׁ בִּגְד לָבָן זָכָר לְבִגְדֵי הַלֶּבָן שֶׁלְבָשׁוּ הַכֹּהֲנִים. לַדַּעַת הַמְקַבְּלִים מִסַּמֵּל הַצָּבַע הַלָּבָן אֶת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, לְרַמֵּז שֶׁיֵּשׁ לְנֶהֱג בְּמַדּוּת אֱלֹהִים וּלְהַזְמִין עֲנִיִּים לִסְעוּדָה, כִּי "גְּדוּלָה צִדְקָה שֶׁמְקַרְבֶּת אֶת הַגָּאֹל" בְּבִלִי, בָּבָא בִּתְרָא, ו, ע"א.

רַבִּים מִיְּהוּדֵי מְרוֹקוֹ נוֹהֲגִים לְלַבֵּשׁ גְּלִימוֹת לְבָנוֹת אֶרְכּוֹת בְּלִיל הַסֵּדֶר - סַמֵּל לְחֵירוֹת.

יְהוּדֵי בּוֹכְרָה לֹבֵשִׁים בְּ"לֵיל הַסֵּדֶר" בִּגְדִים מְפָאָרִים, דֶּךָךְ אֲדָנוֹת. בַּעַל הַבֵּית לֹבֵשׁ חֵלּוּק לָבָן וְאֶזְזוֹר זָהָב לְמַתְנֵיוֹ וְהַנָּשִׁים לֹבֵשׁוֹת בִּגְדֵי צַבָּעוֹנִין מְפָאָרוֹת וְעוֹנֵדוֹת תְּכַשִּׁיטִים יְקָרִים.

יְהוּדֵי קְאוּקְאָז לְבָשׁוּ הֶדֶר וְשָׂמְעוּ אֶת הַ"הַגָּדָה" מִפִּי הַחֲכָמִים כְּשֶׁהֵם חֲמוּשִׁים, וְהַנָּשִׁים - כְּשֶׁהֵן חוֹגְרוֹת חֲגוּרוֹת כֶּסֶף.

יְהוּדֵי בֶּבֶל וְהַנֹּהֲגִים כְּמִנְהַגֵּם מְכִינִים מִפָּה צַבָּעוֹנִית לְצַרֵּר בָּהּ אֶת הָאֶפִיקוֹמָן זָכָר לְ"מִשְׁאֲרוֹתָם צִרְרוֹת בְּשִׁמְלוֹתָם" וְכֵן מְקַל זָכָר לְ"מְקַלְכֶּם בְּיָדְכֶם".

בַּתְמוּנָה יְהוּדִי חוּגַג פֶּסַח בְּתִימָן

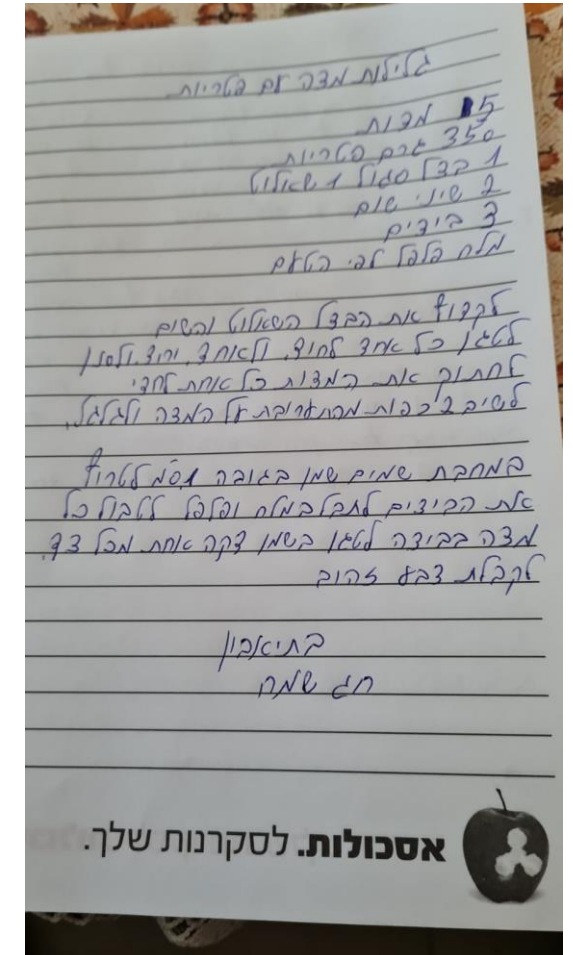

סדר פסח בעין ח'ית

תפריטים לפסח LES MENUS POUR PESSAH

מתכון של אמא Recette d'Ima

גרטי א בומהרה / אוסטרֶיה לביא 1994 ,

לילות הסדר, בימים הטובים ההם בווינה, לא היו משהו מיוחד, כי כל המשפחה הגדולה תמיד היתה ביחד, גם בכל ליל שבת היינו כלנו אצל סבא וסבתא. בלילות הסדר סבתא תמיד ערכה מקום אחד או שנים נוסף, כי לא היתה שנה שסבא שלי לא הביא מבית הפנסת מישהו בלי "סדר – ואנחנו הילדים למדנו להתחסס אליו בכבוד ולהגיש לו כל דבר ראשון כי הוא היה אורח מכבד.

כלנו במשפחה שרנו יפה, בהרבה קולות, ולשיר ביחד עם כלם היה תענוג אמיתי. דוד יוז' (יוסף), (האח הבכור, היה הבדרן. תמיד עצרנו את הנשימה כשהגענו למלה "במהרה", כי דוד יוז' קרץ לעברנו, הילדים, ונשר בקול גדול "בומהרה!" כל שנה אותו הדבר, ואף פעם לא התעייפנו מזה.

הסדר האחרון היה דבר אחר לגמרי. אלה היו ימי היטלר, והנאצים כבר שלטו בווינה. אין שמחה, אין צחוק, רק דאגה. דאגה על מה יהיה עם כלנו ובמיוחד מה יהיה עם הילדים. סבתא שלי כבר לא היתה בחיים, והדודים והדודות אמרו שמוטב כה, מוטב שכבר לא ראתה את סבא שלי משלך לרחוב לנקות את המדרקה על הברכים. סבא שלי כבר לא היה הסבא שהכרתי, שהיה לוקח אותי על הברכים וקורא לי ה"עזס פונים" (עזת פנים (שלו) תמיד חשבת שזה שם חבה. (!על החלונות כבר לא היו וילונות תחרה, אלא קרשים עבים ירקים, שחס וחלילה לא יראו ולא ישמעו מבחוץ. סבא שלי לא הביא הביתה בן אדם אחד, אלא די הרבה אנשים שאבדו משפחה ובית. שלוש בנות-הדוד הגדולות כבר היו באנגליה, שנים בהולנד, ואני עמדת לפני נסיעה לאנגליה לבד, עם "קינדר טרנספורט". עשינו כל מה שצריכים לעשות בליל הסדר, אבל הכל בשקט ובדכאון, ואמא שלי בכתה.

מלבד אמא, כל אלה שהיו שם נספו בשואה.

<https://www.chagim.org.il/STUDY/%D7%A4%D7%A1%D7%97%D7%9E%D7%A7%D7%95%D7%A8%D7%95%D7%AA-%D7%95%D7%94%D7%92%D7%95%D7%AA>

HAG SAMEAH SELON L'ACADÉMIE HÉBRAÏQUE

חג שמחה ומועדים לשמחה

הברכה "חג שמח" שגורה על לשוננו בתקופת החגים, אך לא תמיד היא הייתה חלק ממסורת החגים היהודיים. ואכן מקומה נפקד מן הרשימה ברכות ובטווי נמוס שפרסם ועד הלשון בשנת תרפ"ח (1928), ותחתיה אנו מוצאים שתי ברכות אחרות למועדים: "מועדים לשמחה" ו"תזכו לשנים רבות". מקורן של ברכות אלו במסורות העדות: הברכה "מועדים לשמחה" נהוגה בשלושת הרגלים בעדות רבות – אשכנזים וספרדים גם יחד. מקורה בתפילת העמידה ובקידוש של הרגלים: "וַתִּתֵּן לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן...". על פי זה גם נהוג בחלק מן העדות להשיב על ברכת "מועדים לשמחה" במילים "חגים וזמנים לששון". ממסורות העדות מוכרות גם ברכות קרובות, ובהן "מועדים לשלום", "מועד טוב", "מועדים טובים" (הצירוף 'מועדים טובים' נזכר בזכריה ח, יט).

הברכה "תזכו לשנים רבות" נהוגה בעדות המזרח ואצל התימנים. יש האומרים אותה בעיקר בימים הנוראים, ויש האומרים אותה בשלושת הרגלים. בעדות המזרח מקובל גם הנוסח "תזכו לשנים רבות ונעימות" והמענה הוא "תזכו ותחיו ותאריכו ימים". התימנים מאחלים "תזכו לשנים רבות ומועדים טובים" ומשיבים "בחיך ובימך הטובים".

ומניין הברכה "חג שמח"? ברכה זו נוצרה בעת החדשה, כנראה בהשפעת היידיש "פרעהליכן יום־טוב" (בדומה לגרמנית "FROHES FEST" מספרי ייעוץ הלשון אנו למדים כי השימוש בברכה היה שנוי במחלוקת: היו שהתנגדו לו, והיו שיצאו להגנתו על סמך דברי חז"ל "מפני מה מועדים שבבבל שמחים" (בבלי שבת קמה ע"ב) ועל סמך הכתוב "וְשִׂמְחָתָּ בְּחֻגְךָ" (דברים טז, יד).

מעניין שהברכה המחודשת "חג שמח" כבר זכתה למסורות משלה: יש המקפידים לומר "חג שמח" רק בשלושת הרגלים – פסח, שבועות וסוכות, משום שבמקורות רק הם מכונים חג. אחרים טוענים כי הברכה יפה גם לראש השנה על פי הכתוב "תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חֲגֻנוֹ" (תהלים פא, ד), המכוון לפי אחת הדעות לראש השנה. יש הנוהגים לאחל "חג שמח" דווקא ביום טוב שאסורה בו מלאכה, ואילו בימי חול המועד מברכים בברכה הוותיקה "מועדים לשמחה".

MA NISHTANA HALAYLA HAZÉ

מה נשתנה הלילה הזה

<https://www.chagim.org.il/pesach> אתר החגים של התנועה הקיבוצית

<https://www.hagim.org.il/> Pessah dans le site de mouvement reforme en Israel

https://www.youtube.com/watch?v=nquOHxI_xCE מאיר אריאל עברנו את פרעה

https://www.youtube.com/results?search_query=%D7%94%D7%99%D7%94%D7%95%D7%93%D7%99%D7%9D+%D7%91%D7%90%D7%99%D7%9D+%D7%9E%D7%A9%D7%94+%D7%90%D7%A0%D7%92%D7%9C%D7%99%D7%AA

Hayehoudim Baim sketches היהודים באים מערכונים

<https://www.youtube.com/watch?v=mZCR-pCXG-8&t=114s> היהודים באים פרק עשר הסלע + למה פסח

<https://www.youtube.com/watch?v=V7P2jPyFdpg> Had Gadya interprétation Havah Alberstein

<https://www.youtube.com/watch?v=4Knt7jvru6Q> Vegetarian Passover | Relish with Chef Yia Vang

https://www.youtube.com/watch?v=Vn3NFEpp_yA Happy Passover from The Israel Philharmonic

<https://www.youtube.com/watch?v=dQBy2Hc-sgU> Pessah Haifa 1928

<https://www.youtube.com/watch?v=-5F0x79j2K4> seder au Kibouts 1970

https://www.youtube.com/watch?v=gSZ70qVWy_ug זהו זה מערכונים לפסח

<https://www.youtube.com/watch?v=UAtff6QeyA4> ארץ נהדרת | "חרטא דפסחא"

<https://www.youtube.com/watch?v=rT0XziWZrfU> פסח שמח! ברכה מוזיקלית מהפילהרמונית הישראלית

<https://www.youtube.com/watch?v=KvQDZxXuf-g> langue de signes

<https://keren70.wixsite.com/pastandpresent/passover-holocaust>

<https://www.chagim.org.il/STUDY/%D7%9E%D7%95%D7%A9%D7%92%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%A0%D7%94%D7%92%D7%99%D7%9D>

<https://www.youtube.com/watch?v=tIk6HmUY6Zk> Six13 - A Billy Joel Passover